Ч. 119 (11.460). Львів, пятниця 31. травня 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Найновіші наслідки політики етатизму.

Львів, 30. травня 1929.

Хліборобський звіт Польщі жне з року на рік під кутом господарських несподіванок. Одною з таких несподіванок не тільки для хліборобів, але й для уряду є найбільший по часах протихліборобської політики Грабського упадок цін на збіже і то перед самим переднівком, то є в часі, коли упадку можна було найменше сподіватися. Упали всі збіжа, а найбільше жито, бо з ціни 42 зол. злетіло на 27.50 зол., а також бараболя з 10 на 3.50, а декуди ще нижче. А що ці два останні хліборобські продукти є найважнішими в Польщі, тому їх упадок є для хліборобства найбільше болючий. Він унерухомив у торговельнім обороті коло пятьдесяти тисячів ваґонів самого жита. Цілі маси бараболі псуються, а ця несподівана стаґнація скріпила ще більше дотеперішню велику готівкову тісноту по селах, яка знов мусіла відбитися некорисно на купчій силі населення і на оборотах інших товарів.

Ще до останньої хвилі всі були переконані, що на переднівку ціна на збіже піде в гору. Таку віру будували на практиці хочби з останніх чотирьох літ, в яких ціни були вже яко-тако устабілізовані. Польська статистика вказувала досі, що від 1925 до 1928 р. збіжевий торговельний біланс стало був пасивний, так, що коли вивозили з Польщі збіже дешево за границі в осени, то його треба було знов довозити з весною на переднівку зпоза кордонів за далеко дорожчу ціну. В надмірі було лише жито, ячмінь та овес, але й їх ціни на весну росли. Цієї підвишки цін надіялися усі й цього року. Але вийшло щось цілком інше. Правдивий удар для хліборобства. А що нормування цін взяв на себе уряд, то очевидно всякі закиди падуть на нього, бо, мовляв, його завданням було передбачити лихо та попровадити збіжеву політику так, щоби не дійшло до такої катастрофи. Чи ці закиди слушні? Приглянься їм.

Коли по війні стала недоступною для Европи найбільша і найтанша її житниця Україна і Сибір, а Европі забракло зерна на виживлення, мусіли уряди, головно промислових держав, взятися до інтервенції в оборотах, перерібці та розділі збіжа, мусіли взятися до піднесення продукції. Польща, яка в етатизмі є першою в Европі зараз по СРСР та Італії, взялася також до нормування збіжевої політики зараз від перших початків свого істнування. Були за цей короткий час всілякі фази цієї збіжевої політики, а замітне те, що всі ті зміни викликували лише упадок продукції. Потравневий уряд взявся до політики етатизму ще рішучіше. Будова елеваторів, штандаризація збіжа то-що, це були перші кроки. Нарешті прийшла і збіжева інтервенція в 1928 р.

Минулого року в осени уряд утруднив вивіз збіжа, а в тім і жита високими митними оплатами. Сам закупив около 10.000 ваґонів як резерву на переднівок по ціні 37 до 39 зол. за сотнар жита, та ще дозволив на довіз із заграниці, жита за 5 міліонів, пшениці за 30 міліонів, а з весною коло 3000 ваґонів бараболі. Коли заграниця не змогла купити жита з Польщі, мусіла купити його в Америці. Очевидно такі рішучі зарядження у наскрізь аграрному краю є вже в самому заложенні схиблені, а тим більше для таких продуктів як жито, бараболя, яких у краю є звичайно подостатком.

Колиж з весною стало очевидним, що саме цих продуктів є досить, а заграничних купців нема, бо ринок вже насичений, стали ціни падати. І коли уряд ще в березні проголосив, що не допустить на переднівку понад ціну 42 зол. за жито, то вже в півтора місяця пізніше мусів дати дозвіл вивезти 2.500 ваґонів без мита та ще й звільнити з оборотового податку. Продано досі всього 330 ваґонів, а купців на решту нема, бо в Полудневій Америці жнива вже зачалися, а в північній зачнуться у червні.

Пошкодив справі крім того вивіз стухлого жита, яку то пригоду використано за границею проти польського збіжа. Годі подати цифру, скільки стратило на цьому населення. Але обраховано, що в краю є надмір коло 50.000 ваґонів жита та великанські запаси бараболь, а до того лежать урядові резерви, на яких уряд мусить вже нині стратити коло 20 міліонів зол., коли прийдеться продати по нинішній ціні. Все опинилося в сліпій вулиці. Маємо упадок цін збіжа тоді, коли все інше йде безнастанно в гору.

Очевидно, що така неоглядність у збіжевій політиці викликала у противників етатизму зідливу радість. Побачимо, мовляв, яку несподіванку принесе така політика в 1929 р. Найбільше нападів йде на те велике торговельне підприємство уряду, що називається державними збіжевими резервами.

Ця небувала в такій порі знижка цін висунула нині справу держ. збіжевої політики на чоло усіх господарських питань, бо коли цей останній удар мав би ще втретє повторитися (перший раз за Грабського), то годі буде урядові покладати надію на те, щоби хтонебудь з хліборобських кол, ще далі міг бути приклонником етатистичної політики.

М. Творидло.

По конференції Малої Антанти.

Сема конференція Малої Антанти, яка відбувалася в часі від 20. до 22. травня у Білгороді, стояла під знаком збільшеного впливу Італії на балканську політику, париських переговорів у справі розвязання репараційної проблеми, а також численних меморандумів до комітету трьох при раді Ліґи Народів у справі національних меншостей. Мала Антанта є політичним твором чеського міністра закордонних справ, Бенеша. Правда її вже часто називали животіючим трупом, одначе власне її вільна будова дозволяє її лекше допасовуватися до всяких труднощів, які протягом останнього десятиліття загрожували істнуванню цього потрійного союзу наддунайських держав.

Перші конференції Малої Антанти, які відбулися в Білгороді та Празі, мали на увазі головно відношення до Угорщини, а також боротьбу проти всяких спроб Габсбургів здобути собі наново престол. Підчас конференції у Темешварі проголошено анатему проти Австрії та її змагань прилучитися до німецької держави, одначе вже підчас конференції у Велді союзники неприємно відчули впливи Італії на Балкані.

Італія від довшого часу пробує відвернути племінно споріднену Румунію від Малої Антанти, щоби таким чином закінчити пляново ведене оточення Югославії. А Румунія в Малій Антанті займає окреме становище, бо її договори з Югославією та Чехословаччиною не йдуть так далеко, як справжній союзний договір, який вяже між собою Прагу і Білгород.

Вже за часів, коли в Букарешті панував кабінет Авереску і міністром закордонних справ був Мітілінев, цей процес відокремлення Румунії від Малої Антанти посунувся досить далеко наперед. Треба пригадати події підчас конференції у Йоахімсталі, коли муж довіря Муссоліні пізно ввечері зложив візиту румунському міністрові, щоби одержати від нього докладні інформації про закулісові справи конференції, які він відразу передав телеграфічно до Риму. Поворот до влади Братіяну, а потім зміна режіму в Румунії не позволяють тепер докладно означити напрямні закордонної політики президента міністрів Манiва і вияснити, в якому відношенні стоїть тепер Румунія до Італії.

Без сумніву в Румунії наново збільшився вплив Франції наслідком корисної позички, яку вона дала Румунії, і демократичний дух провідника румунських селян Маніва каже передбачати охолодження відносин між Букарештом та Римом. В кожному випадку вийшло так, що державний секретар Ґранді, який з доручення Муссолінія протягом останніх пяти місяців відбув подорожі до Анґори, Атен, Тірани та Будапешту, покищо не відповів на колишню румунську державну візиту Італії. Можливо, що Муссоліні тепер зрікся думки про відділення Румунії від Малої Антанти, бо він тепер працює над організацією польсько-мадярсько-румунського бльоку. Приспання збоку Муссолінія велико-державного становища Польщі і подорож Залеського до Будапешту творять два важні етапи на цьому тяжкому шляху. З другого боку ром. міністр закорд. спр., Міронеску, який, здається, веде подвійну політику, опублікував рівночасно три інтервю: у варшавській „Епоці", у букарештенському „Адеверулі" і в білгородській „Політиці". З одного боку він підчеркнув політичне, культурне та господарське наближення Румунії до Польщі, а рівночасно запевнив сербських та чеських державних мужів, що Румунія хоче виступити на білгородській конференції з пропозицією про поглиблення системи союзу. Це мало значити, що три поодинокі договори Малої Антанти, які мають ріжний текст, мали бути заступлені новим загальним договором. Одначе цей плян згори був нездійсненний, бо всі три держави Малої Антанти мають спільну мету лише супроти Угорщини, а кожне обговорення відносин до Італії, Австрії, Німеччини або Радянського Союзу веде до найбільшої розбіжности думок.

Таксамо пляни розбудови господарських відносин між державами Малої Антанти, які обговорюються в европейській пресі ще від часу конференції в Йоахімсталі, є неможливі до переведення. Чехословаччина є індустріялізованою країною, в якій головну ролю грають аґрарії. Чехословаччина від трьох літ стало підвищує мита на аґрарні продукти; вона боронить ся проти довозу югославинських безрог та румунського збіжа. З другого боку в обох балканських державах повстали нові індустрії, яких капітал почасти походить з Чехословаччини, бо чехословацька індустрія, щоб обійти дуже високі мита Югославії та Румунії, заложила в цих державах численні підприємства, які поволі розвинулися і тепер самі вимагають дальшого підвищення охоронних мит. Тому наради економічних знавців у Букарешті лишилися без жадних наслідків, таксамо як і наради в справах господарських між Бенешом, Міронеском та Кумануді в Білгороді. А коли ці три держави не можуть навіть заключити між собою торговельних договорів, то всякі спроби вплинути на те, щоби Мала Антанта під певними політичними умовами дала господарські полекші для Угорщини та Австрії є тим більше нездійсненими.

Відношення Малої Антанти до Радянського Союзу остало незміненим, бо кожний її член далі застеріг собі вільну руку в цій справі. В Югославії, де після державного перевороту царя Олександра наново заведено абсолютну монархію, відношення до Радянського Союзу має принціпіальне значіння. Румунія, яка в бесарабській справі не має в Празі та Білгороді ніякого забезпечення, що правда підписала в Москві протокол про взаїмний ненапад. Одначе від цього протоколу до відновлення дипльоматичних зносин з Радянським Союзом ще далека дорога. Чехословаччина, якої вивіз промислових продуктів до Радянського Союзу збільшився, не може взагалі нічого зробити в справі признання. З одного боку Бенеш вагається зробити цей крок при теперішньому відношенні до Радянського Союзу великих західньо-европейських держав, а з другого боку Крамарж, провідник чеських національних демократів, є завзятим ворогом більшовицької Росії.

Найважнішою справою білгородської конференції було обговорення репараційних проблем держав, які поділили між собою Австрію. Югославія належить до так званих „вірителів", бо вона на основі ключа поділу, який установлено в Спа, навіть одержує дуже добру квоту німецьких репарацій. Одначе Чехословаччина є репараційним „довжником"! Побідні держави не тільки наложили на неї так звану „визвольну таксу" у висоті 750 міл. золотих франків, але крім того вона має виплатити до репараційного фонду около 30 міліярдів чеських корон. Держави Антанти використали повстання нових держав на землях бувшої дунайської монархії до того, щоби рафіновано бухгальтерією забезпечити собі властивий грошевий інтерес. Вони записали на свій

рахунок весь інвентар бувшої держави Габсбургів і дали його потім, як основний капітал, новим державам. Тому Чехословаччина, яка є головним спадкоємцем дунайської монархії особливо в матеріяльному відношенні, має заплатити союзникам за всі свої державні нерухомости. Тому білгородська конференція ухвалила, що репараційні проблеми дунайських країн треба розвязувати окремо, бо Чехословаччина лише тоді зможе приступити до консолідації своїх довгів, коли Австрія Угорщина та Болгарія виплатять свої трибути.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Жиди й українські кооперативи.

В статті „Павперизація жидівського купецтва в світлі цифр і фактів“ („Хвиля“, ч. 3656 з 29. п. м.) займається п. Мєчислав Ґольдштайн положенням жидівського купецтва, яке він змальовує як катастрофальне. Зменшується велике жидівське купецтво. Відбивається на жидівському купецтві державно-господарчий націоналізм, податкове обтяження, недостатність кредитів, розподіл монополів й українські кооперативи.

Політика державних монополів причинюється до зубожіння й упадку дрібного жидівського купецтва. Від хвилі введення повного тютюневого й спіртового монополю втратило спромогу заробкування до 46 тисяч жидівських родин. Позбавлені доходів з державних монополів, жиди кинулися на дрібне крамарство, помножуючи кількість крамарів і парцелюючи торговлю. Також податково упривілеююча політика в користь кооператив, в дечому погіршила становище жидівського торговельного елементу.

„В Малопольщі і частинно на Окраїнах жидівське населення є наражене на сильну конкуренційну боротьбу з боку кооператив не лише польських, але головно українських кооператив. Українська інтеліґенція, недопущена до державних урядів, зорґанізувала в Східній Малопольщі сильні кооперативні орґанізації і ті орґанізації в останніх літах стали господарчою могутністю. Майже в кожному селі сьогодні істнує товарова кооператива. На чолі тих кооператив стоять священики, які з амвони накликують до підтримки власних „крамниць“, себ-то склепів. В р. 1921 жило в Малопольщі по селах 41.157 жидів, себ-то 10 проц. всього жидівського населення в Східній Малопольщі. Були вони частинно хліборобами, а частинно крамарями. Завдяки українській політиці жиди масово опускають села, еміґрують до міст, виперті зі своїх варстатів праці і тут засновують нові крамниці, парцелюючи й роздрібнюючи вже істнуючі крамниці і склепи. Та орґанізаційна політика українського населення в сильній мірі відбилася теж на жидівських купцях у містах. Головно тому, що селяни майже все одержують на селі і коли приїзджають до міст, то дуже мало купують, а крім того в містах істнують торговлі, великі українські маґазини, які є централею для українських кооператив, розсіяних по селах кожного повіту. Торговлі обділюють товарами всі кооперативи. Їх централя у Львові закупляє по кількадесять вагонів або навіть кілька тисяч (!!) і конкурує з жидівськими гуртівниками, може не ціною, бо жидівські купці задовольняються малим зиском і є дешевші, бо адміністрація в кооперативах є дуже дорога, але українська солідарність і сильна аґітація довели до того, що українці все більше бойкотують жидівські склепи. Тому взяте в два вогні жидівське купецтво в Малопольщі, а в останніх часах і на Окраїнах, куди переноситься український кооперативний рух, все більше убожіє й павперизується“.

Прочитавши цю єреміяду, дивують нас нарікання п. Ґольдштайнів й інших „малопольських“ жидів. Чому головне вістря тих нарікань є звернене проти українських кооператив, коли їх є тільки 2.000 на 16.000 всіх кооператив у Польщі, себ-то 12.5 відс., тоді як українського населення є понад 20 відс. А взагалі, коли приглянутись ближче, то не такий (українсько-кооперативний) чорт страшний, як його малюють. Українські кооперативи, ніким непідтримувані, позбавлені кредиту і виставлені на скажену конкуренційну боротьбу з боку жидів при допомозі всіх неперебірчивих засобів, є — правду кажучи — досить слабкі. Таксамо їх повітові централі і краєва. І саме ця слабкість і в деякій мірі беззахистність української кооперації дає сміливість п. Ґольдштайнові так сильно виступати проти неї. Зате неукраїнських кооператив, розсіяних по „Східній Малопольщі й Окраїнах“, кооператив субвенціонованих і справді упривілеєних (не законом, бо він у рівній мірі „упривілеює“ всі кооперативи, отже й жидівські), п. Ґольдштайн не зачіпає і з їх приводу не підносить єремічних жалів.

Правдою є, що повстання українських кооператив, а радше їх віднова після воєнного знищення і поширення відбилося на частині жидівського населення по селах, виганяючи частину сільських жидів до міст. Одначе через те положення жидів ізза „української солідарности і сильної аґітації“ зовсім не погіршилося. Навпаки, маємо сміливість твердити, що воно — оскільки в гру входить українське населення — навіть поправилося. Частина жидів, втративши „варстат праці“ на селі, найшла поплатніше заняття в місті, *накинувши нашому селу міський одяг і міську моду.* Коли торговля споживчими товарами приносить пересічно 10 відс. зиску, то торговля текстильними товарами дає пересічно 30 відс. Ще ніколи в наших містах і містечках не було стільки блаватних і ґалянтерійних крамниць, що тепер. Міська мода із силою пошести опановує наші села, витягаючи з них весь гріш і навіть спричиняючи їх задовження на тому підкладі. Таким чином оскільки мова про участь українського населення в удержанні жидів, фактично не наступила ніяка зміна на гірше. Тому й роблення паніки з того приводу не має ніяких основ. Інша річ, що українське населення само примушене боротися просто за свою фізичну екзистенцію, і тому не може віддавати себе в беззастережну господарську розпорядимість жидів — тим більше, що не маємо від жидів ніякого еквіваленту (як інші народи) чи то культурного, чи якогонебудь іншого характеру. Навпаки, культурно жиди уміцнюють наших противників, а навіть є аванґардою чужинецьких культурних впливів серед нашого середовища.

Радянська Україна.

Офіціяльне проголошення зголошених кандидатів на нових членів Української Академії Наук.

У київській „Пролетарській Правді“ з 26 травня ц. р. стрічаємо урядове проголошення Українською Академією Наук усіх зголошених кандидатур на нових членів Академії за підписом в. о. неодмінного секретаря Академії А. В. Корчак-Чепурківського. З оголошеного списку бачимо, що всякі наукові установи зголосили аж 118 кандидатів на нових членів Академії. З них, як відомо, мають вибрати тільки 30 академиків, а в тім числі лише 20 т. зв. штатних. Далі подаємо списки кандидатів по ріжним ділянкам наукової праці.

1. **Історичні науки:** Ігнатовський Всеволод Макарович (президент Білоруської Академії); Маркевич Арсен Іванович (Симферопіль); Слабченко Михайло Єлисійович (Київ); Яворницький Дмитро Іванович (Дніпропетровськ); Яворський Матвій Іванович (Харків).

2. **Мова та література:** Адріянова-Перетц Варвара Петровна (Ленінград); Барбюс Анрі (Франція); Варнеке Борис Васильович (Одеса); **Возняк Михайло** (Львів); Горкий Максим (Москва); Квітка Климент Васильович (Київ); Кобилянська Ольга (Чернівці); **Колесса Філярет** (Львів); Купала Янко (білоруськ. поет, Минськ); Курило Олена (Київ); Лукіяненко Олександер (Сімферополь); Ріттер Павло (Харків); **Стефаник Василь** (Русів, Коломийщина); Тичина Павло (Харків); Томсон Олександер Іванович (Одеса): Церетелі Григорій (Тифліс); **Щурат Василь** (Львів).

3) **Фізико-математичні науки:** Ґольдман Олександер (Київ); Затонський Володимир (Харків); Йоффе Абрум (Ленінград); Капиця П. Л. (Ленінград); Кеппен Володимир Петрович (Київ); Кордиш Леон (Київ); Красовський Теодозій (Харків); Кравчук Михайло (Київ); Лазарев Петро (Київ); **Левицький Володимир** (Львів); Орлов Олександер Якович (Одеса); Рожанський Дмитро (Харків); Сінцов Дмитро (Харків).

4. **Хемічні науки:** Єгоров Іван (Київ); Затонський Володимир (Харків); Орлов Єгор Іванович (Харків); Палладін Олександер (Київ); Щукарев Олександер (Харків).

5. **Біольоґічно-медичні науки:** Аброжанов Олександер (Дніпропетровськ); Білоусов Микола (Харків); Богомолець Олександер (Київ); Бокаріюс Микола (Харків); Браунер Олександер (Одеса); Вавілов Микола (Ленінград); Воробйов Володимир (Харків); Воскобойніков Михайло (Київ); Гейманович (Харків); Гальперін Яків (Дніпропетровськ); Златогоров Семен (Харків); Ісаченко Борис (Ленінград); Каган Єфо Мойсейович (Харк.); Компанієць Соломон (Дніпропетровськ); Кронтовський Олекса (Київ); Левитський Михайло (Київ); Лисенков Микола (Одеса); Любименко Володимир (Ленінград); Нещадименко Марко (Київ); **Паньчишин Маріян** (Львів); Писемський Григорій (Київ); **Раковський Іван** (Львів); Рубашкін Володимир (Харків); Тижненко Олександер (Київ); Ткаченко Михайло (Ленінград); Третяков Дмитро (Харків); Френкель Захар (Київ); Холодний Микола (Київ); Чаговець Василь (Київ); Черняхівський Олександер (Київ).

Д-Р Т. Е. БУРАЧИНСЬКИЙ.

Теодор Більрот.

(З відчиту в „Лікарськім Товаристві“.)

(Докінчення.)

Коли Більрот був студентом, саме тоді почали впроваджувати наркозу: відтоді перед хірурґією відчинилися незвичайні можливости, число операцій зараз подвоїлося. Спершу наркотизували хорих головно хльороформом. У початках свого побуту у Відні мав Більрот два випадки смерти від самого хльороформу. Відтоді старався він зменшити небезпеку наркози й під кінець впровадив до наркози мішанку, названу його іменем, зложену з хльороформу, етеру й алькоголю. І сьогодня ще наркотизують хорих мішанкою Більрота, але лиш у Відні (дехто й у Австрії)! По найбільшій части вживають сьогодня до наркози етеру та інших нових середників, як напр. двокису азоту (ляхґас). До того через значне виобразування місцевого знечулення тепер уживається наркози розмірно богато менше.

Крім болю був ще і другий грізний неприятель хірурґії: це ріжні припадки при лікуванні ран, як горячка, запалення шкіри, роплення, рожа і т. п., які Більрот назвав приранними недугами. Їм посвятив Більрот незвичайно богато праці. Давніше думали, що при кожній рані мусить бути роплення й горячка, а навіть і сьогодня ще є такого переконання богато лікарів. Більрот працював над тим майже до кінця свого життя. Він уже прочував, що причиною цих недуг є ріжнозві дрібноустрої (бактерії), а навіть назав їм назви, але ще їх не відкрив. Його праці дали притоку Кохові до дальших розслідів і Кох разом з Пастером відкрили ці бактерії. Та назви Більрота, як стрептококи й діпльококи, остали в бактеріольоґії і досі на його вічну память.

Як відомо, т. зв. антисептичне лікування ран впровадив до хірурґії анґлієць Лістер, що приноровлював до того головно карболь. Більрот дуже помалу дався наклонити до того, але коли добрі вислідки Лістера стали голосними, післав він одного зі своїх асистентів до Лістера на науку й опісля, переконавшися наочно про знамениті вислідки нового лікування, посвятився йому, як сам пише, цілою душею й тілом. Тоді почали переводити дезинфекцію не лише ран, але й усіх інструментів та ниток, уживаних до операції. Один з його учеників припоручав стерилізацію шовку при помочі одногодинного варення в пятьпроцентовому розчині карболю. Тоді написав Більрот: „Я переконаний, що саме варення у воді і тримання в розчині алькоголю вистане цілковито“. Цим Більрот поклав угольний камінь під т. зв. асептичне лікування ран, яке сьогодня приноровлюється при операціях у цілому культурному світі.

Щодо самої операційної хірурґії, то Більрот подав дуже богато нових способів операції. Тут згадаємо тільки про найважніші. В 1873 р. він перший поважився витяти гортанку в хорого на рака. Від того часу техніка видосконалилась і тепер усіх таких хорих можна при помочі операції виратувати від неминучої смерти, якщо вони у свій час піддадуться операції. Також оперативне лікування воли завдячує Більротові своє велике поширення.

Крім того робив Більрот перший витинання їжника (пролику) й цим заініціював хірурґію кормового проводу. В 1881 р. повелося йому першому щасливо перевести операцію рака шлунка, яку тому два роки пробували виконати Пеан і Ридіґер, але з нещасливим вислідом.

І для медичної літератури має Більрот велике значіння: він перший подавав точно докладні вислідки операцій, без огляду на те, чи вони були добрі чи злі. До того часу реферовано в літературі лише про добрі сторони, натомісць нещасливі випадки старанно промовчувано. Від часу Більрота ведеться статистику дуже докладно й таким способом лише можна мати перегляд, які методи лікування успішні.

До того був Більрот правдивим майстром штуки життя. Він був у силі щодня годинами працювати ножем взірцево і здисциплиновано провадити хірурґічну клініку, виконувати велику приватну практику і працювати науково. Поза тим він щодня ввечір бував або в театрі або на концертах або врешті устроював концерти у себе в дома. Один з його біографів висказує свій подив, що Більрот міг мати стільки часу на те все. Як мало у нас звичайно находиться часу на всяку громадянську роботу! Та Більрот був великою людиною, а такий найде все час, бо вміє поділити собі цілу працю: до того він мав знамениту память, талант до орґанізації і змисл до порядку.

Ніхто з німецьких хірурґів не був таким славним, як Більрот, а з чужих навіть Лістер йому не дорівнював. У XX. ст. нема хірурґів такого великого покрою. Більрот був безперечно найбільшим хірурґом, якого досі видала земля.

6. **Сільсько-господарські науки:** Вавілов Микола (Ленінград); Висоцький Юрій (Харків); Гедройць Константин (Київ); Доярeнко Олександер (Москва); Душечкин Олександер (Київ); Єгоров Михайло Андрієвич (Харків); Знаменський Олександер (Полтава); Костяков Олександер (Москва); Колкунов Володимир (Київ); Леонтович Олександер (Москва); Созанов Віктор (Полтава); Сапегін Андрій (Одеса); Соколовський Олекса (Харків); Філіповський Олександер (Київ); Яната Олександер (Харків).

7. **Геольогія, гідрольогія, географія:** Криштофович Микола (Харків); Лебедев Микола (Дніпропетровськ); Криштофович Африкан Миколаєвич (Москва); Лучицький Володимир (Київ); Опоков Евген (Київ); Різниченко Володимир (Київ); Рудницький Степан (Харків); Світальський Микола (Київ); Соболев Дмитро (Харків).

8. **Технічні науки:** Грдіна Ярослав (Дніпропетровськ); Діннік Олександ. (Дніпропетровськ); Заборовський Сергій (Дніпропетровськ); Маковський Володимир (Дніпропетровськ); Олександров (Харків); Павлов Михайло Олександрович (Ленінград); Патон Евген (Київ); Потебня Олександер (Харків); Проскура Григорій (Харків); Рерих Константин (Дніпропетровськ); Усенко Трохим (Київ); Федорів Михайло (Київ).

9. **Економічні науки:** Кржіжановський Гліб (Москва); Першін Павло (Харків); Фомін Петро (Київ); Шліхтер Олекса (Харків).

10. **Фільософія, соціольогія, право: Балей Степан** (Львів); Максименко Микола (Харків); Мітіліно Михайло (Київ); Палієнко Микола (Харків); Семковський Семен (Харків); Скрипник Микола (Харків); Юринець Володимир (Харків).

11. **Педагогія:** Залужний О. С. (Київ).

12. **Мистецтво:** Кричевський Василь (Київ).

13. **Історія мистецтва:** Сичев Микола (Ленінград).

Цікаве, що при кінці того списку додана замітка Академії такого змісту: Кандидати, що хочуть зняти свої кандидатури, повинні на протязі двох тижнів, від часу оголошення цього списку, подати відповідні заяви до президії ВУАН".

Цей великий список кандидатів подали ми на те, щоби наші читачі мали змогу вже зі самих прізвищ кандидатів зорієнтуватися, що по більшовицькій реформі Академії з минулого року вона починає русифікуватися. Перевагу між кандидатами мають росіяни. З галицьких учених висунено незвичайно мало кандидатів, бо тільки **вісім.**

Буковина.

Українці і ратифікація конкордату з Римом

В дебаті над ратифікацією конкордату Румунії з Ватиканом у сенаті забрав слово й сенатор д-р Володимир Залозецький і зложив іменем Української Національної Партії таку заяву: „До артикулу римське II., буква а), точка 4., маю честь заявити: Українська Національна Партія є проти постанови цього артикулу, який нас прилучує до греко-католицької дієцезії, що має утворитися на півночі Семигороду. Нас у Румунії поверх 150.000 українців греко-католиків і маємо право домагатися нашого власного епископства. Коли лютерани-мадяри мають на 30.000 душ, а лютерани-сакси на 60.000 свої давні епископства, тоді маємо право й ми домагатися однакового трактування. Маємож уже й тепер апостольського адміністратора. Середники комунікації між північним Семигородом і Буковиною такі тяжкі, що адміністрування звідти майже неможливе. Колиж візьмемо під розвагу осібну літургічну мову, а навіть ріжниці в самому культі, то думаємо, що є потрібне окреме епископство не тільки з адміністраційних оглядів, але й з огляду на виховання будучих наших священиків і душпастирства народу. Ми жалуємо, що не запитано нас щодо цього конкордату, який зроблено без нашого співробітництва і в якім не узгляднено наших справедливих домагань, що більше — нам відбирається вже істнуючі права. Тому ми не можемо одобрити конкордату в його сьогоднішній формі".

Гімназія в Кіцмані.

Під цим заголовком пише проф. Д. Лютик в „Часі": Недавно тому донесли німецькі часописи, що власти намірюють розвязати гімназію в Кіцмані. Займаючи становище до цеї справи, не можемо не звернути уваги на ось що: Перед трицятьма роками кипіла в цілій Кіцманеччині й Заставнеччині завзята боротьба між населенням з одного боку і тодішнім австрійським правительством з другого боку за середню школу. Що жило тоді, хотіло, бажало, домагалося гімназії з українською викладовою мовою. Майже десять років тревало те невпинне домагання. Правлячі круги мусіли піддатися й позволити на ту інституцію. Нарід зрадів. Зароїлася дітвора, від неї ожило місточко, а громада Кіцмань здвигнула величавий будинок-гімназію з якої вийшло неабияке число інтелігенції. Все було вдоволене цілий час до 1919 р. В цьому році перше показалося невдоволеним правительство. Воно то касує українську мову як викладову й таким чином починає уладати це так корисне українське заведення чим далі все більше. Цей заклад ромунізують як один з перших і замінюють на плянтацію імпортованих учнів Бог зна звідки. Та це імпортування не помогло богато. Ромуни помилилися в своєму намірі. Коли за австрійських часів не було місця для учнів, коли мусілося творити по 2—3 відділи одної кляси, а там і про четвертий думалося, бо таке було переповнення, — то від 1920 р. треба було вже штучно спроваджувати гімназистів. Однак і це не вийшло й не виходить на рахунок. Я смію твердити, що й дальші наміри не вийдуть ні на рахунок ромунській державі, ні на користь українського народу. Чи в Кіцмані замінять гімназію на касарню, чи на лічницю, — все одно; нікому це не вийде на пожиток, ні військовости, ні хорим та лікарям. Кіцмань відповідний єдино на українську середню школу, подібно як Вижниця, Чернівці, Сторожинець, Вашківці і Серет. Чи тепер чи пізніше, а все таки правлячі круги мусітимуть склонитися до того пересвідчення, що 200 тисяч українських душ Кіцманеччини й Заставнеччини, одним словом: Шипинської Землі не можуть бути без середньої школи. А може міродатні чинники гадають експортувати дітей з цеї землі до шкіл у інші землі? Незалежно від того, чи мала би йти кіцманська гімназія пріч, чи ні, нам лишається одно, а саме: домагатися безупинно реактивування нашої української школи, а власти повинні би склонитися до нашого оправданого домагання.

Українські імпрези у Відні.

(Від нашого кореспондента.)

Відень, 26. травня 1929.

Судячи по числі українських імпрез, що відбулися в останніх тижнях у Відні, можна булоб думати, що вернулися часи з 1920-23 рр., коли сила-силенна українських скитальців шукала собі на австрійському ґрунті притулку. Але коли було подивитись на число учасників тих ріжних наших виступів, то кожному видно було, що минули часи сильної української еміґрації у Відні, а велике число тих українських імпрез не є виявою якоїсь культурної потреби, тільки доказом вічних та сумних внутр. терть і спорів між віден. українцями. Так бачили ми дуже невідрадний факт, що чергове святкування памяти Шевченка відбулося цього року у Відні аж тричі і — розуміється — ні разу не було воно на такому рівні, як ми були вже до цього привикли в перших трьох роках по війні, коли лави української публики заповняли велику салю „Концертгавс-у" або не менш велику салю „Сецесіон" і мали нагоду прислухуватися першорядним мистецьким силам. Тепер при більше або менше порожній салі можна почути одну або дві сяк-так задовольняючі програмові точки на кожному з цих концертів, а пять-шість мало або зовсім невдатних. Найліпший доказ, що колиб зібралися й нині всі українці у Відні разом, то напевно могло би з цього щось культурного й гарного вийти. Але, як ми бачили, вони волять і на ґрунті світової столиці продовжати традиції наших галицьких місточок...

Початок зі святкуванням памяти Шевченка зробили цим разом круги української „лівиці" у Відні. Вони заранжували ще 1-го квітня ц. р. в салі „Лерергавс-у" в VIII. окрузі концерт, де крім дуже добрих декламацій д-ра Кучковського і п-ні Антонович відзначався, як завсіди, п. Бережницький своєю чудесною грою на челі. Потім була вистава „Гайдамаків", що випала теж досить удатно. Взагалі цей Шевченківський концерт ще найбільше міг подобатися. Тільки не видно було на нім „лідерів" української кольонії у Відні. Вони, себто горожанські круги Відня, не могучи спромогтися на влаштування концерту, вдоволилися дуже скромним „поклоном памяти Шевченка", що відбувся дня 6. квітня в льокалі „Української Бесіди" на Штроцціґассе. На такім-же скромнім рівні стояв теж святочний вечір в честь Шевченка та з приводу 60-ліття „Просвіти", що відбувся заходом українського акад. т-ва „Січ" при співучасти „Жіночого Союзу" й „У. Т-ва Прихильників Освіти" дня 13. квітня в маленькій домівці т-ва „Січ" у Відні. Окреме святкування Шевченка двома групами української „правиці" у Відні (на „Бесіді та в „Січі") очевидно тільки зайвий раз потвердило цей дивний факт, що істнує якась дурна сварка між деякими кругами українського громадянства та студентськими кругами в наддунайській столиці.

Абстрагуючи від тих негарних, просто диких появ у звязку з Шевченківським святом у Відні, можемо всеж таки відмітити й дещо потішаючого в житті віденських українців. Так, хронольогічно вичисляючи, відбувся дня 24. квітня дуже цікавий виклад д-ра Вол. Залозецького у віденській „Січі" на тему „Державне відродження України та Пілсудчини". Також концерт п. Івана Савки і п-ни Дарії Бандрівської, що відбувся 19. травня при живій участи української публики, випав дуже гарно. Особливо українські пісні відомого українського баса, якому нарешті вдалося знайти собі притулок при віденській опері, дуже припали всім до вподоби. Ще перед феріями (дня 15-го червня) відбудеться ще один виклад віденського українця, як це вже заповіджено у „Вінер Цайтунг" в салі католицького „Лоогезельшафт", а саме виклад д-ра Івана Турина на тему „З історії та господарства нафти".

Віденець.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Ще один кордон.

Про кордони, які розділюють український нарід, прийнялося в нас зовсім хибне переконання. Всім здається, що істнує тільки три: ризький, карпатський і румунський. Навіть географи, політики чи інші посли не вичисляють більше.

Тимчасом кордонів фактично є чотири, бо крім згаданих трьох є ще кордон сокальський. Назва його походить від галицького місточка Сокаль, а не навпаки, як запевняють деякі вчені. Тягнеться цей кордон вздовж північної границі Галичини, нагадуючи галичанам бл. п. Австрію, а „закордонцям" також небіжку Росію. Сокальський кордон, одинокий з чотирьох, який не вимагає заграничного пашпорту і нібито не має ніякої граничної сторожі. Але дістатися поза нього також само, або й ще трудніше. Наприклад, має хтось книжечку військову, а тут потреба „доводу особістого", має одно і друге, тоді може показатися, що потрібна метрика, а коли й метрика є, то напевно нема свідоцтва приналежности, посвідки заплаченого податку від водотягів, чи щеплення віспи. Колиб знайшовся такий, що таки мав би це все, тоді трудношів при переході не буде мати жадних, хіба що ціла його поява не давалаб запоруки спокою і безпеки. Наприклад, коли він є засильний бльондин, або заслабий тенор, має задовгий ніс, або закороткі рукави — одним словом якась важніша перешкода. Тоді не диво, що такого чоловіка сокальський кордон не перепускає.

Стоїть собі отой кордон, „високий та гремучий" і ні дощ, ні сонце, ні грім, ні град не нищать його. Просто: ненарушимая стіна!...

Колиж, буває, на тисячу смільчаків один пробється сюди або туди, тоді його з цікавістю оглядають, як яку заморську птицю. Галичани волиняка, волиняки галичанина.

— Ви таки справді через кордон?!

— Справді.

— І кажете, в вас таксамо чотири пори року?

— Таксамо.

— І їздите саньми в зимі, а возами в літі.

— Їздимо.

— А що запрягаєте?

— І коні і воли.

— Далебі так як і в нас! І коні і воли... А ослами не їздять у вас?

— Ні. Ніколи.

— І в нас теж осли свобідно ходять.

Виходить: зовсім подібні країни, тільки що про себе мало знають. Нема, видно, ні в них ні в нас відважних подорожників, відкривців, одним словом амундзенів. А то щораз ходили би виправи то сюди то туди, як до північного бігуна, чи до середущої Африки.

Хоч-би половина цих виправ загинула по дорозі серед стужі чи спеки, хоч-би пособідали кого з галичан волинські вовки, а кого з волиняків роздерли галицькі медведі — всеж таки друга половина прослідилаб богато невідомого і таємного.

Тоді і ми і вони напевно дочекались би описів про свої країни, хоч і неодним правописом написані.

Галактіон Чіпка.

Протианглійський рух в Індії.

Масові віча в Бомбаю.

В Бомбаю відбуваються масові віча, на яких виступають з промовами Ґанді, Неру, Малявія й інші провідники визвольного індуського руху. Неру заявив: „Будьте готові на перший заклик 1. січня 1930 року, коли британський уряд до того часу не дасть Індії статуту домінії, якого домагається індуський національний конгрес!". Ґанді теж закликав до загального опору проти уряду й домагався в тій ціли реорганізації індуського національного конгресу, до якого має бути принята четвертина всього індуського населення. Лише цим способом рішення конгресу здобудуть вагу у представників англійського уряду.

Більшовики розстріляли Дзіковського?

„Газета Поранна" приносить вістку з Москви, що тамошне ДПУ розстріляло Норича-Дзіковського в дорозі адміністраційної постанови. Дзіковського обвинувачували в тому, що не перервав взаємин із українськими націоналістами. Норич-Дзіковського арештувала була ще в 1922 р. польська поліція в звязи з убивством Твердохліба, але йому вдалося втекти за кордон.

—o—

Поворот марш. Дашинського. Рада міністрів.

Дня 1. червня вертає у Варшаву марш. сойму Дашинський. Віцемарш. Ґлівіц уже вернув із закордону, де брав участь у засіданні економічного комітету Ліґи Націй.

Засідання ради міністрів буде 31. травня під проводом прем. Світальського. На засіданні обговорюватимуть біжучі справи.

—o—

Амбасадор Італії у Польщі.

Дня 28. травня приїхав у Варшаву з жінкою Альф Мартін-Франклін, перший амбасадор у Польщі. Дня 29. травня мін. Залеський приняв амб. Франкліна, на днях зложить свої повновласти президентові Польщі. Зачувати, що італійський державний підсекретар Ґранді приїде у Польщу в жовтні.

—o—

Італійський король у Ватикані.

Стріча італійської королівської сімї з папою відбудеться небаром після виміни ратифікаційних актів. У Ватикані устійнили вже протокол королівської гостини. Протокол цей схожий до протоколу гостини еспанського короля. З королем будуть: королева, наслідник престолу й усі князі савойської родини. Завдяки цьому гостина мала би спец. святочний характер.

Приготування до самостійного існування папської держави поступають скоро. Інавґурацію телеграфічного уряду в Ватикані переведе папа, який розішле повідомлення до шефів держав у дні ратифікації.

—o—

Більшовицько-китайський конфлікт.

Ревізії й арештування в консулятах СРСР.

На приказ Чанґ-Кай-Шека китайська поліція перевела ревізію в більшовицьким консуляті в Харбіні та Мукдені й ін. містах. Заарештували більше ніж 70 урядовців консуляту, м. і. більшовицького консуля в Мукдені. При ревізії в консуляті найшли богато пропаґандистичного матеріялу, зброї й опію. „Льокаль Анцайґер" повідомляє з Шанґгаю, що слідство в справі взаємин марш. Фенґа з Москвою дало богато доказового матеріялу, м. і., що більшовицький консуль у Харбіні давав значні суми марш. Фенґові та переговорював із ним, щоби куліси наново зачали домашню війну та що більшовики приготовляли інвазію до Монґолії. Між китайськими ватагами й урядовцями сх.-кит. залізниці, яка є власністю російсько-китайського товариства, були ближчі взаємини. Китайці домагаються засеквестрування більшовицького уділу в сх.-кит. залізниці. Китайські зарядження проти більшовицьких консулятів у Харбіні та Мукдені видано на основі цих доказів. Будинки консулятів опечатано.

Аг. Европрес подає, що при ревізії в більшовицьким консуляті в Харбіні перевели ревізію саме тоді, як там було засідання III. інтернаціоналу. Підчас арештування членів того засідання учасники хотіли знищити документи, при цьому занявся цілий дім. Мусіли прикликати огневу сторожу. Більшовицька влада внесла протест проти ревізії в харбінським консуляті.

—o—

Електрифікація 6 воєвідств.

Американська фірма Ґаріман і Комп. зложила в польським мін-стві суспільних робіт подання на електрифікацію теренів м. і. в краківським і львівським воєвідстві. Фірма ця вибудувала би дві водні електрівні: на Дунайці (100.000 парових коней) і в домбровським басейні (150.000 п. к.). Обі ці електрівні получили би разом. Фірма Ґаріман має інвестувати на конц. терені, що обіймає шість воєвідств, бодай 100 міл. дол. на час тревання концесії, себ-то на 60 літ. На думку фахівців виконання концесії вимагатиме інвестиції бодай 200 міліонів дол.

—o—

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89 50—8·91 00, канадійський долар 8·81 50—8·82 50, чеська корона 0·26 50—0·27 50, австрійський шілінґ 1·25 00—1·25 50, румунська лея 0·05 00—0·05 50, французький франк 0·34 50—0·34 80, швайцарський франк 1·71 50—1·72 00, фунт штерлінґів 43·30 00—43·80 00, радянський червінець 17·50—18·00.

Французські воєнні довги.

Термін на сплату чергової рати продовжено на девять місяців.

Французький посол у Вашінґтоні Кльодель зложив іменем французького уряду запевнення, що Франція ратифікує договір про сплату воєнних довгів. Наслідком цього голова фінансової комісії сенату вніс резолюцію, щоби термін сплати французької рати у висоті 400 міліонів долярів перенести з 1. серпня ц. р. на 1. травня 1930 р. Таку саму резолюцію поставлено в палаті послів

НОВИНКИ

— **Святочний хоровий фестиваль-концерт** у память 100-літних роковин заснування першого українського хору на Галицькій Землі відбудеться у Львові в неділю, дня 2. червня. В концерті беруть участь у комплеті мішані хори „Боянів": Львівського, Перемиського та Стрийського, далі сполучені мужеські хори „Бандуриста", „Сурми" та богословів львівського дух. семинара під орудою упрошених почесних диріґентів: д-ра Ст. Федака, о. Домета Садовського, д-ра М. Волошина та теперішних диріґентів згаданих товариств. В програмі, яку виконають вчасти злучені хори, вчасти поодинокі співочі товариства, найдуть місце всі видніщі українські хорові композитори, як церковні, так і світські, почавши від старих Бортнянського і Вербицького, аж до Стеценка й Леонтовича включно. Наша суспільність матиме на концерті гарну нагоду зробити перегляд та перевести біляно нашого культурного дорібку на ниві вокально-хорової літератури і хорового мистецтва. Білети на концерт продаються від сьогодні в книгарні ім. Шевченка.

— **Ювилей „Народньої Лічниці".** Управа „Народньої Лічниці" влаштовує з нагоди 25-ліття існування тієї установи святочну академію, що відбудеться дня 2. червня ц. р. в 12. год. вполудне у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. На академію складаються такі точки: д-р Т. Бурачинський — Двацятьпятьліття Народньої Лічниці (промова); Матюк: „Наша пісня" — міш. хор під управою радн. Купчинського; Рахманінов-Шевченко — „Полюбила я", Барвінський-Лепкий: „В лісі", Clarance - G. Gamer — „Love is mine" — сольоспіви п. Приймової; д-р І. Крипякевич: „Українські шпиталі у Львові в XVI—XVIII. ст." (реферат); Кудрик-Маковей: „Сон"; Чайківський: Арія з „Пікової Дами", Каталянія — „L. Vally" — сольоспіви п-ні Гиниловичевої; „Вязанка галицьких пісень" — мішаний хор під упр. радн. Купчинського. Ніякої оплати за вступ на Академію нема. Приймається тільки датки на „Народню Лічницю".

— **Михайло Голинський** виступить на сцені львівського міського театру останній раз гостинно в опері „Жидівка" в суботу, дня 1. червня ц. р. В „Жидівці" співатиме партію Елеазара.

— **Нагороди для каменичних сторожів.** Маґістрат Львова проголосив конкурс чистоти для сторожів камениць. Він роздасть 100 нагород по 50 зол. тим, що зберігають у домі, де працюють, якнайбільшу чистоту та лад. Кандидати на ті нагороди мають вносити письменні прохання в Комісаріяті своєї дільниці до... 1. червня, себто до нинішнього дня. Офіціяльну письменну пригадку про це дістаємо з маґістрату нині, в останній хвилині. Бідні сторожі!

— **Іспит зрілости** в III. Державній Учит. дівочій Семинарії у Львові відбувся під проводом візитатора шкіл І. Камінського в днях 22.—28. травня 1929. Іспит зрілости зложили: Алексевич Олена, Бачинська Марія, Борищець Евгенія, Букевич Стефанія, Бирчак Софія, Цар Марія, Демчишин Олена, Дідич Ольга, Доманик Оксана, Домазар Іванна, Дудкевич Іванна, Фассовська Іванна, Галавин Ольга, Гаврилюк Ярослава, Гуль Анна, Гулей Марія, Єднака Марія, Кокоцька Антоніна, Коритко Наталія, Котович Ольга, Козюпа Анастазія, Крупа Іванна, Ліщинська Марія, Лопушанська Ольга, Мак Станислава, Максимяк Теодозія, Марчак Олександра, Мошинська Климентина, Огурчак Іванна, Павлух Ольга, Радкевич Мирослава, Романович Стефанія, Романовська Ірина, Стебельська Наталія, Швед Юлія, Тютько Ольга, Заяць Ніна, Завалинська Ольга. Дві учениці репробовано при іспиті письменнім, сім учениць впало при устнім іспиті; чотири учениці відступили від устного іспиту.

— **Збитки нашої землі.** У Білгороді відчули 28. ц. м. сильний землетрус, якого осередок міг находитись на віддалі... 7.000 км. Таке тремтіння записали сейсмографи і інших европейських міст. — У Японії настали небувалі спеки; замісць 6—7 степенів тепла, яке буває звичайно в цій порі, мешканці підбігунової околиці мають нашу літню температуру: 22 степенів.

— **Неясна історія.** Читаємо в львівській пресі: Окружний суд у Братиславі вислав до дирекції поліції в Кошицях почтою листа, де була розвязка шифрованих державних депеш. Цей лист хтось украв; імовірно шпигуни чужої держави. Подивляти треба шпигунів, які знають, коли, в якім листі іде „ключ" до державної тайни. Та ще більше суд, який посилає таку тайну листовно. А врешті: яке відношення має суд у Братиславі до державної тайни шифри? Вся ця звістка сильно пахне вакаційною деникарською качкою.

— **Ріжні вістки.** У волоконнім промислі на нім. Шлеську почався льокавт 50.000 робітників. — До Ленінграду приїхало 70 американських туристів на параплаві „Польонь" (Польща). — Відомий мандрівник Свен Гедін, що вибрався до середньої Азії, виїхав до Спол. Держав недужий, щоби піддатися операції. — На польсько-радянськім кордоні застрілили комуниста Розульського(?), що хотів нелеґально перейти до Польщі. — Помер париський публіцист і економіст Жак Сейду, урядовець м-ства закорд. справ. — При усті ріки Вґанґпу державні китайські війська звели бій з морськими розбишаками; 20 піратських лодок потонуло; згинуло 1000 людей. — Від 1-го до 8. вересня відбудуться віденські торги. — Американський летун Ліндберґ оженився з донькою амбасадора Спол. Держав у Мексику, міс Морров. — Підчас вправ 26 п. п. в Мальзвіль грім ударив у дерево і вбив двох вояків, що там заховались перед бурею.

— **Катастрофи.** У Норвеґії м. Ґрубенес у фабриці вибухових матеріялів вибухла нітрогліцерина і знищила три будівлі; 1 ранений, кількох убитих. — Повінь залила пристань в Архангельську. — Хмаролім залив вулиці Дніпропетровська; 15 осіб потонуло. — У Штрасбурґу згоріла частина фабрики свічок. — Німецький пароплав „Буссе" сів на мілину в густій мряці. — У Рабаті (Марокко) впав горіючий літак з двома летунами. — В Італії підчас бурі розбився об гору Ортано військовий літак; 5 осіб убитих.

— **У сезоні пожеж.** На Виленщині згоріло село Рулевичі, а саме 95 будинків. 200 людей не має де мешкати. — У Товмаччині в м. Нижнів 200 будинків. Причина пожежі невідома. Дарма, що містечко горіло над рікою і в сусідстві залізничої стації, не можна було пожежі стримати. Погорільці без хати та майна кочують, мов цигани, під голим небом.

— **Доля філянтропа.** Англійський учений сер Дональд Росс, лавреат Нобля, роздав усе своє майно на наукові досліди і тепер у 72 році життя опинився в крайній нужді. Англійська преса почала збірку для вченого, пригадуючи громадянству, що завдяки його відкриттям тисячі тих, що приневолені їздити до тропіків є нині забезпечені від страшних наслідків малярії та інших небезпечних тропікальних недуг.

— **Незрозуміле здивування.** За пресою з Вильна повторюють інші польські часописи такий буцім-то „дивний" факт: Університетська бібліотека Стефана Баторія у Вильні дістала від одної книгарні в Роттердамі листа з адресою: „ВПов. Пан Стефан Баторій, Універс. бібліотека, Вильно". Щож тут дивного? Що голяндці не знають, хто такий Стефан Баторій або не розуміють польської мови? І нам доводилось читати недавно адресу: „ВПоважана Пані Союз Українок у Львові". Сотні таких адрес висилають щодня краєві фірми та установи в світ, коли не знають чужинних мов. А в Голяндії чи Анґлії, Франції чи Америці не хутко будуть по всіх інституціях, фірмах і підприємствах сидіти знавці славянських мов!

— **Рекорди літака.** Американський ковбой Рольбінс і шлюсар Келлі втримались на своїм одноплощинним літаку 172 і пів години у воздусі; себ-то 22 години довше, як їхні попередники. Французькі летуни Жіріє і Вайс закінчили рекордний лет на довжину: за 26 годин, 34 хвилин і 55 хвиль робили пересічно по 188 км. на годину. Німецький летун Райнгофер на майдані фабрик Юнкерса в Дессав побив рекорд висоти, знявшись у 101 хвилинах на 12.500 метрів.

— **Матура в Швеції.** У сезоні матуральних іспитів довідуємось про те, як виглядає матура в Швеції. Краєва шкільна рада призначує теми до вправ зрілости для всіх середніх шкіл однакові. Матура, річ ясна, відбувається в усіх школах у той-же день. Після неї матуральні теми оголошують у всій пресі і кожний батько може, коли має охоту, попробувати, чи вправа переложена його синкові не є справді за важка і чи він, батько, памятає ще ту мудрість, завдяки якій видали йому патент на зрілість. Безпосередньо після іспиту абітурієнти збираються зі своїми

та приятелями на шкільному подвірі і кожний із них дістає білу шапочку на голову з вінком квіток. Так прибрані виїзджають вони зі школи верхом на коні, ослі, а востанніх часах уже на авті. Часто товариші виносять на руках нового зрілого з радісними окликами. Абітурієнтки виходять одягнені в білих мантиліях і білих суконках. Рідня зустрічає „зрілих" вином і медівниками.

— **Лікар чудотворець.** У Сан Себастіяно появився надзвичайний лікар Азуеро, до якого пливе юрба пацієнтів з усіх закутин Еспанії. Азуеро, запевняють деякі віруючі в нього, ставить на ноги паралітиків і ревматиків за кілька хвилин. Він спеціяліст від недуг носа, вуха та горла, а лікує всі недуги єдиним способом: через ніс. Його метода зветься „носовою центротерапією". „Ніс — каже Азуеро — багато важніший орган, ніж досі думали. При помочі простої операції носа, я викорінюю недугу, що є в звязку з носом. Я не кажу, що лікую всі недуги, але багато з них. Нехай кажуть, що хотять на мене, але я таки буду продовжувати свою працю". Еспанські лікарі починаються бунтувати проти Азуера, який може бути геніяльним сугестіонером, або й звичайним ошуканцем.

— **Усьому винен фемінізм.** Два німецькі вчені Рауль Франк і Е. Ебергардт занялись прикрою проблемою: чому в Европі зростає скількість самогубств. Шукаючи причин цього явища, Франк стверджує, що біла раса взагалі слабне і в порівнанні з жовтою та чорною расою, зменшується. Перша і головна причина зріст фемінізму. Біле жіноцтво в змаганні до емансипації, в перший мірі наслідує мущин: заробляє на хліб, сидить у бюрі, для вигоди, з егоїзму не хоче родити ні виховувати дітей, виконує мужеські спорти, приймає мужеські звички і наслідком цього вироджується психічно та фізично. Діти таких жінок перечулені, „невиховані", себто дикі. Поширений нині погляд, буцім-то спорт змінює расу є зовсім помилковий. Погляньте на приклад Греції; греки були народом, що зі спорту зробили науку, культ, національну дисципліну, релігію. А проте згинули. Чому? Бо ніякі фізичні вправи мущин не в силі зарадити фактові, коли вони не можуть мати добре уроджених, здорових, нормальних дітей. А нове покоління залежить у великій мірі від здоровля та вдачі жінок-матерей і їхньої дбайливости за діти.

— **Торгівля трупами.** У місті Галле (Німеччина) ставав перед судом адміністратор місцевого анатомічного інституту Руффе, обвинувачений у незаконній продажі трупів або поодиноких частин їх тіла з анатомічного інституту. Він відступав їх одному берлінському хірургові, що потрібував трупів для анатомічних препаратів, які постачав для шкіл і наукових інституцій. Руффе засуджений на 9 місяців.

— **Тиждень Української Дитини** відбудеться в днях від 2.—9. червня ц. р. з незвичайно богатою програмою (гл. афіші). Докладні програмки збірного концерту роздаватимуться в день концерту дня 8. червня. 2127 1-1

— **Пригадуємо,** що збірка на цілі Вакаційних Осель відбудеться в неділю 2. червня під церквами і нашими інституціями. Сподіємось, що ніхто з нашої суспільности не мине пушки. — **Управа.**

— **Відкриття сезону в Черчу.** 1-ший сезон у Черчу, по знижених цінах, відкривається з днем 9. червня і триватиме до 1. липня. З 1-шим липня починається другий сезон. Управа „Черча" веде окреме інформаційне бюро у Львові при вул. Косцюшка 5. Зголошення на сезон можна слати впрост до Черча, на адресу: Мінеральний Живець, **Черче п. Рогатин.** 2105 1-2

Фільмовий оператор чарівником.

Загально відомо, що мешканці Лапонії ставляться з великим недовірям до всяких приладів, головно фотографічних апаратів. Всі знають також про підприємчивість і вигадливість англійців. У шведській пресі находимо опис одної події, яка доказує, які прості є причини цих англійських прикмет і що який вплив може мати на недовірливість лапонців. Два англійські фільмові оператори Містер Гарт і Кльовс, вибрались до Лапонії в подорож, щоби зібрати там знимки краю та його мешканців. З огляду на п дозрливу вдачу лапонців нелегко було утревалити на фільмі їхній спосіб життя. Англійські оператори зі своєрідною енергією ждали вже три місяці на нагоду, щоби поробити цікаві знимки, але праця зовсім не йшла вперед. Отже треба було винайти якийсь спосіб, щоби перемогти острах тубільців перед обєктивом. Містер Гарт мав хист до магічних штук і почав показувати їх наївним лапонцям, добуваючи їм з носа монети та чаруючи їх іншими цього рода штукарствами. Оба англійці зєднали собі хутко славу чудотворців, а при цьому й лікарів. До них почали зголошуватись недужі за лікарською допомогою. На всю цю допомогу мали фільмові оператори тільки таблетки Аспірін, які скрізь возили зі собою як універсальний середник. Таким робом вони зєднали собі хутко довіря Лапонців і робили легко знимки, які раніше йшли їм дуже важко. Оба мистці приїхали до столиці Швеції горді своєю великою збіркою картин і видержали ще сильніше, ніж їхні нові приятелі — атаку фотографічних обєктивів, звернену на них зграї місцевих репортерів, ласих на сенсацію.

Вічевий рух.

Тернопільщина.

В неділю 26. травня ц. р. відбулося в **Дичкові** справоздавче віче **посла д-ра Степана Барана і посла Антона Куньки.** Віче відбулося під отвертим небом в присутности півтора тисячки людей з Дичкова, Бірок Великих, Красівки і Товстолуга. Пос. Кунько представив проект конституції Безпартійного Бльоку, якого вістря вимірене проти нас, а пос. д-р Баран цілість сучасної польської політики супроти українського народу і заходи Української Парл. Репрезентації для його охорони. Віче на присутніх зробило велике враження.

З концертової салі.

Свято 100-літних роковин заснування першого мистецького хору на Галицькій Україні при соборній церкві в Перемишлі.

В неділю 26. травня ц. р. відбувся заходом „Перемиського Бояна" святочний концерт в память 100-літних роковин заснування першого мистецького хору на Галицькій Україні при соборній церкві в Перемишлі. Концерт той, до якого перший товчок вийшов від проф. Бориса Кудрика, можнаб назвати святом традиції. Перемиське громадянство вшанувало цим концертом і память тих наших піонірів музичного мистецтва, які перші клали підвалини під це мистецтво. І хоча з нинішньої перспективи вільно нам підходити до тих початків нашого галицького музичного мистецтва із здоровим критицизмом, то з другої сторони не вільно нам ніяк ставитися до них з легковаженням. Тому-кожна наша тямуча людина повинна бачити в тих почипах наших предків хочби нині вже скромні, то в тодішніх часах незвичайно цінні цеголки, з яких почалася будова нашого музичного мистецтва в Галичині, що нині хоч поволи, а все таки гарно розвивається. А що ті цеголки й до-нині не звітріли, це наглядно виявив недільний перемиський концерт. На кожного свідомого українця, в якого серці жариться ще хочби дрібна іскорка пієтизму до нашого минулого, до нашої хочби як скромної музичної традиції, концерт той мусів зробити не то симпатичне, а справді до глибини душі проймаюче, незабутне враження. Таке враження опанувало слухачів уже з першого моменту, коли голова філії Музичного Т-ва ім. Миколи Лисенка в Перемишлі проф. Богдан Загайкевич у свойому вступному слові переніс нас думками на ціле століття в минуле, начеркуючи й насвітлюючи в першій мірі діяльність і значіння для початків нашого музичного мистецтва єпископа Івана Снігурського, про діяльність і заслуги котрого у нас ще й нині мало хто має належну оцінку.

Дві перші точки програми виконали сполучені львівські й перемиські мішані хори: „Христос воскрес" (волинський напів) і „Алилуя" Вербицького (т. зв. „Козацьке"), а Лаврівського: „Услиши Господи" і Вербицького „Отче наш" мужеські хори. При диріґентськім пульті станув д-р Степан Федак, який був у своїй особі, що так висказуся, тим видимим лучником нашої музичної традиції з сучасним нашим молодшим поколінням. Я належу до тої ґенерації, яка вже не памятає д-ра Федака з його диріґентської діяльности у „Львівському Бояні", одначе мушу признати, що його виступ зробив на мені не тільки симпатичне враження, але й зачіпив за якусь таємну струну, звук якої дав мені змогу пізнати, з якою щирою любовю до рідної пісні відносилися наші попередники, з яким ідеалістичним поривом служили вони, як могли й уміли, нашій музичній справі, вкладаючи в свою працю свій в нинішньому розумінні нешколений вправді, та безумовно здоровий, природний, наскрізь музикальний хист, що й по стількох роках виявив шановний диріґент у цілій повноті. — Мішаний хор „Перемиського Бояна" відспівав опісля під батутою диріґента Чубинського „Достойно єсть" Вербицького й „Алилуя" (Серсавія). На закінчення першої — духовної — части програми виконали Львівський і Перемиський Бояни IX. Концерт Бортнянського („Се нині...") на два мішані хори під батутою д-ра С. Людкевича, якому маємо завдячити переведення в життя цілого того святочного ювилею.

На другу — світську — частину програми зложилися такі точки: Н. Вахнянина „Ой нависли чорні хмари", В. Матюка „З тої гори високої" і Лаврівського „Осінь" у виконанні міш. хорів Львівського і Перемиського Боянів (диріґ. д-р Людкевич), дальше Стеценка „Сон" і Лисенка „Пливе човен" у виконанні „Львівського Бояна", Воробкевича „Заавенімо", Лаврівського „Красна зоря" і Копка „Де срібнолентий Сян пливе" у виконанні сполучених мужеських хорів (диріґ. Ос. Кліш), відтак Я. Кишакевича „Сосна" — сполучені мішані хори (диріґ. сам Композитор) і вкінці Леонтовича „Літні тони" та „Льодолом". Виконані хоральні твори наших давніх композиторів (Вербицький, Лаврівський, дальше Воробкевич, Матюк, Копко, Н. Вахнянин), з яких деякі появилися в дещо зретушованому виді, все таки засвідчили, що в них було богато здорового й життєздатного музичного зерна, що деякі з тих композиторів були справжніми талантами і творів тих слухається ще й нині з правдивою приємністю. А вже правдиве мистецьке задоволення дало всім присутнім виконання девятого концерту Бортнянського, а з світських творів виконання перлин нашої вокальної літератури, „Сон" Стеценка, „Літні тони" Леонтовича, чи вкінці симпатичної баркаролі Лисенка „Пливе човен" або справді потягаючої своєю влучно контрастуючою настроєвістю „Сосни" Я. Кишакевича.

До незвичайно гарного враження, яке викликали вичислені твори, причинилося в значній мірі й виконання тих творів, яке — загально взявши — стояло справді на відповідній мистецькій висоті. „Перемиський Боян" уявляє собою незвичайно цінний та вирятний (особливо у сопранах) голосовий матеріял, звуково навіть видатніший від „Львівського Бояна". Зате львівський хор визначався більшою звуковою вирівнаністю та більшою вразливістю й податливістю на музикальне фразування й динамічні нюанси. Щире признання слід висловити й мужеським хорам.

Перемиське громадянство, яке зрозуміло вагу отсього свята й по береги виповнило велику салю „Робітничого Дому" на Засяню, з незвичайним одушевленням прислухувалося тим наскрізь удатним продукціям хорів та ентузіястично витало диріґентів д-р Федака, о. Я. Кишакевича, Ос. Кліша, а зокрема аранжера того цілого свята д-ра С. Людкевича. І справді в кожного свідомого члена нашої суспільности серце росло — вступав якийсь дух надії на краще майбутнє, коли бачилося ту повну молодечого розмаху кооперацію злучених хорів, яка вже в такім короткім часі дає такі гарні наслідки. Тут можна було не бачити, а відчути, що зможе осягнути праця спільними силами, підтримана сильною вірою в її доцільності. Кожний з нас вийшов з концерту справді піднесений на дусі, навіть до краю перетомлені пробами і їздою члени хорів та їх диріґенти.

Треба надіятися, що й львівське громадянство не дасть себе застидати перемиському і зрозуміє як слід вагу отсього ювилею-концерту, який відбудеться у Львові дня 2. червня з тою ріжницею, що цим разом бере співучасть крім перемиського хору ще й „Стрийський Боян".

В. Барвінський.

Зі спортового життя.

Біг навпростець Сокола-Батька.

В неділю дня 26. травня відбувся на площі С.-Б. біг навпростець, улаштований Соколом-Батьком. Траса бігу виносила 3.500 м. Стартувало 18 змагунів. 1-ше місце здобув С. Борсук (Україна) в часі 13 мін. II. місце — Сілпко (С.-Б.) 10 м за ним 3-тє місце — Сія (Україна). Дальші місця добули змагуни С.-Б. та С. Т. Україна. Побідники одержали в нагороду жетони.

Україна — Лехія.

Змагання цих дружин за мистецтво А-кляси відбудуться, як уже було подано, в четвер 30. ц. м. в год. 5. попол. на площі Сокола-Батька. Попередять в год. 3.45 змагання Україна II. — Полонія І. (Львів). Українську публику, яка певно явиться на цих змаганнях в рекордовому числі, проситься зберегти повагу і спокій та впливати в тому напрямі на молоді, недисциплінованї елементи.

Відозви й комунікати.

На упорядкування й охорону воєнних могил у Львові.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил на місто і повіт Львів приступає в порозумінні з централею до оконечного упорядкування українських воєнних могил на Янівському цвинтарі, що буде звязане з великими коштами. З уваги на те виділ Філії просить українське громадянство Львова поспішити з датками на отсю ціль. На днях зголоситься до наших поодиноких установ і всіх тих громадян, яких адреси виділові відомі, курсор Філії, щоби зібрати серед них річні вкладки й одноразові датки на зазначені вище потреби Філії. Сподіємося, що ніхто не відмовиться від жертви на таку благородну ціль, якою є упорядкування і тревала охорона того найдорожчого скарбу, що лишився нам по визвольній війні: українських воєнних могил. Допоможім усі Філії ТОВМ у Львові виконати її завдання!

За Виділ Філії ТОВМ у Львові:

о. А. Каштанюк, голова. **Б. Скрентович,** секретар.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Четвер 30-го, г. 7·30 веч. „Царевич“, оперетка.

Пятниця 31-го, г. 7·30 веч. „Остання новість“.

Субота 1-го, г. 3·30 попол. „Помста“ (вистава для молоді).

Субота 1-го, г. 7·30 веч. „Жидівка“, опера. Гостинні виступи М. Голинського, Качмара і Заморської.

Малий Театр:

Четвер 29-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика“.

Пятниця 31-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика“.

Субота 1-го, г. 7·30 веч. „Кохання без сотика“.

Кіна.

„Аполльо“: „У великоміській вирі“.
„Кольосеум“: „У кігтях божевільного“.
„Лев“: „Княжна Едита“.
„Люна“: „Люди та звірюки“.
„Марусенька“: „Підводне човно“.
„Оаза“: „Райський огород“ (Кор. Ґріфіт).
„Палас“: „Ескорта“.
„Пан“: „Вера Мірцева-Урванцева“.
„Пасаж“: „Зрадлива куля“ (Бюк Джонс).
„Уцеха“: „12 діямантів“ (Ол. Діна.)
„Фатаморгана“: „Шоста пошесть світа“.
„Химера“: „В спокусливім огні брилянтів“.

Програма радіо.

Пятниця 24-го.

Льондон (358). 17·15 Музика з Плейгавс у Левішем.

Девентрі (482,3) 22·34 „Турандот“ з Ковент Гарден.

Париж (1744). 21·35 Ораторія Баха і віольончеля Шумана.

Відень (519,9). 20·00 Концерт т-ва „Концертферайнігунг“.

Мілянo (504,2). 20·30 Симфонічний концерт.

Лянгенберг (462.2). 20·50 „Казки Гофмана“ з Дортмунд.

Кошиці (265,5). 19·20 Опера з Праги.

Субота 1-го.

Льондон (358). 20·30 Легкий клясичний концерт.

Париж (1744). 21·15 Пісні.

Берлін (475,4). 19·30 „Синьобородий“, комічна опера Офенбаха.

Девентрі (482,3). 22.00 Симфонічний концерт з Бермінгем.

Мілянo (504,2) 19·01 Джесбенд.

Будапешт (545). 18·00 Опера. 20·15 „Баронова Лілі“, оперетка Гушки.

Москва (1442,3). 20·05 Концерт Мусоргського, Корсакова.

Ленінград (1000). 19·30 Концерт.

Відень (519,9). 18·40 Квартет Прікс 20·20 „Останній вальс“, оперетка Штравса.

Київ (775). 20·00 Музично-літературний вечір.

Харків (1680). 16·30 Популярний концерт.

Варшава (1395,1). 20·30 Орхестра Фільгармонії. 23·30 Музика до танців.

Копенгаген (339,8). 19.30 Скандинавський хор з 1000 осіб.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Дня 2. червня 1929 р. відбудеться в Коломиї повітове свято Філії Сільського Господаря. Порядок свята подадуть афіші. Просимо як найчисленніше явитися. 2079 2—2

Вписи до Професійно-промислової школи С. С. Василіянок на курс І. і ІІ. зачнуться дня 1. червня ц. р. Ближчі інформації дає Управа вул. Длугоша ч. 17. письменно і устно. Урядування від год. 8—1 і від 3—6 щодня. 2117 2—3

Дирекція прив. Семинарії учит. жіночої С. С. Василіянок в Яворові з повними правами прилюдности „а“ аж до відкликання оголошує отсим що на днях 25, 26. і 27. червня ц. р. відбудуться вступні іспити на І. ІІ. ІІІ. і IV. курс. До прохань треба долучити: 1) метрику, 2) останнє шкільне свідоцтво, 3) свідоцтво здоровля від фізика і 4) короткий життепис. — **Дирекція.** 2116 2—3

Свято весни. Заходами філії Т-ва „Просвіти“ ім. М. Шашкевича у Львові відбудеться в неділю, дня 2. червня п. р. свято весни на площі читальні „Просвіти“ на Личакові при вул. Крупярській 15. з незвичайно-ріжнородною програмою. В програму входять: гагілки (міш. хор), слово про гагілки і жіночі хорові продукції. В другій частині програми є вистава п. н. „Похід весни“ зі символічними постатями. Далі йдуть ігри всіх учасників під проводом добрих духів лісовиків. Накінець вистава „Купальська справа“ теж з усякими символічними постатями, що виступають у народніх віруваннях. Весь час буде грати дута орхестра. Білети можна набувати скоріше у книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка. Дохід зі свята йде на просвітну працю філії. Свято відбудеться без огляду на погоду.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВСІЛЯКІ годинникарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1366 а) 51—?

Маєтки в Познанськім на продаж.

24 МОРҐИ землі під пшеницю і буряки, добрі будинки, інвентар: 2 коні, 4 корови, 6 тучників і дріб. Мертвий компletний, шоса, залізнича стація, костел, школа в місци. Ціна 12.000, вплата 9.000 золотих.

34 МОРҐИ землі під буряки і пшеницю, гарний город овочевий, будинки в добрім стані, інвентарі живі і мертві комплетні, положені у великім селі, залізнича стація, костел, школа в місци. з приводу обняття більшого маєтку по родичах корисно але негайно за 15.000, вплата 10.000 золотих на продаж.

42 МОРҐИ в тім 19 морґів лук і ліса, проче добра урожайна орна земля, муровані будинки, без живого інвентара, мертвий комплетний від залізничої стації 6 кільометрів, ціна 12.000, вплата 7.000 золотих.

46 МОРҐІВ пшенично-житної землі, муровані будинки, живий і мертвий інвентар комплетний, від залізничої стації 2 кільометри, костел, школа в місци, ціна 22.000, вплата 12.000 золотих.

60 МОРҐІВ урожайна земля, 6 морґів дуже доброї луки, муровані будинки, дім 4 покої і кухня, живий і мертвий інвентар комплетний, від залізничої стації і повітового міста 6 кільометрів, ціна 15.000, вплата 12.000 зол.

68 МОРҐІВ житної землі, в тім 6 морґів луки, 8 ліса будинки в добрім стані, дім 3 покої і кухня, без живого інвентара, за це комплетний мертвий, костел, школа в місци, від залізничої стації 6 кільометрів, ціна 14.000, вплата 8.000 золотих.

98 МОРҐІВ пшенично-житньої землі, 8 морґів доброї луки і 20 морґів ліса, будинки в середнім стані, комплетний живий і мертвий інвентар, з приводу виїзду за кордон негайно на продаж за 25.000, вплата 15.000 золотих, решта на 15 літ на низький процент.

ФІЛЬВАРОЧОК 128 морґів землі частинно пшеничної і доброї здорово житньої, в цім 12 морґів луки, дім 6 покоїв і кухня, окремий дім для робітників, всілякі муровані будинки твердо криті, фільварочок романтично положений при лісі без інвентарів, від залізничої стації і повітового міста 5 км., ціна 55.000, вплата 20.000 золотих, решта на 15 літ.

ФІЛЬВАРОЧОК 152 морґи доброї урожайної землі з комплетними інвентарями живим і мертвим, муровані будинки криті дахівкою і папою, від залізничої стації 3 кільометри, ціна 60.000, вплата 27.000 золотих.

ТАКОЖ кількасот інших маєтків кожної величини як на продаж, так і до держави, як також доми, гостинниці, склади, млини, тартаки і інші недвижимости в цілім Познаньськім на корисних умовах сплати поручаємо. Особисті зголошення рефлектантів з готівкою або зі задатком до фірми **Argus Poznań ulica Piekary** 18. Телефон 37—28. 2123 1—1

ІЛЬКО БИЦИК ур. 1898 в Більчу Золотім пов. Борщів уневажнює свою військову книжочку. 2122 1—3

ДВОПОВЕРХОВУ реальність, повний комфорт, 5 покоїв вільних, початок Потоцького за десятьтисяч долярів — і

ОДНОПОВЕРХОВУ при вул. Потоцького 3 або 2 покої кухня вільні, город за сімтисяч долярів, потрібна готівка чотири тисячі — продасть Ігнат. Львів Куркова 24. 2126 1—1

Певний середник до прання — який продається виключно в пачках.

ЩОБИ забезпечити клієнтелю від купування фальсифікатів, є звичай витолочувати номенклятуру на кусках мила. Річ природна, що є це неможливо, якщо ходить це о Lux, тому, що умістити назву чи то фірму на кожнім дрібненькім платку є цілком неможливо!

Тому ориґінальний Lux, цей найбільш певний, випробуваний і успішний середник до прання делікатних тканин і вовни, продають його виключно в заклеєних ґранатових пачках з написю Lux. Тому вистеріґатися всіляких підроблень, жадаючи Lux-у завсіди тільки в пачках з номенклятурою.

Lux-ом можна випрати препишні, елеґантні сукні з делікатних тканин і стрійне, шовкове білля. Вовняні сорочки, білля і кафтанички немовлят, як також грубі вовняні коци і всілякі флянельові одяги, прати тільки Lux-ом, а збережуть до кінця і по незчисленних праннях мягкість і новий вигляд, о скільки є прані виключно в Lux-і.

LUX

Жадати треба Lux-у тільки в пачках.

ПРІБКА ДАРОМ

КУПОН. До фірми „Sunlight“ Акційної Спілки, Почтова Скринка 479, Головна Почта Варшава. — Прошу о безплатну висилку прібної пачки Lux, що вистане на прібне прання.

Імя і назвисько . . . .
Адреса . . . .
Д. 94 А. (Проситься виразно писати.)

L. P. 82—1.

ОГОРОДНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО, СКЛАД НАСІННЯ ТА РОСЛИН ТЕОДОРА КЛИМОВИЧА, ЛЬВІВ площа ГАЛИЦЬКА 14. поручає розсади квітів та городини, пеляргонії, беґонії, найкращі зразки кльомбових рослин, барбарум, естраґон, насіння горошку, матіоли, резеди, настурції, квітової мішанки „Японський килим“, кльомбової та канаркової мішанки, то-що; висилка в дбайливім опакуванні. Кущеві рожі продається з гарантією, що вони приймуться. Дикий виноград для альтан і огорож; жорусини (далії); плетеникова бараболя та американська для засадження; томпінамбури (бульви) розсада шпараґів, полуниць, насіння для бжіл. Китиці на весілля та іменини. Похоронні вінки, обсада на гробниці Личаківського цвинтаря та охорона їх. Усе те, що належить до огородництва постачає Теодор Климович, Львів (телеграфічна адреса). Просимо писати точну адресу. 2100 3-5

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 б 167-?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. II. 1. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 63—73. 2124 1—5

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентгеном. 23—?

УКРАЇНЦІ,

що перебувають в Празі, або взагалі в Чехословаччині, найдуть працю на певну платню і провізію **продаванням світознаного канцелярійного предмету.**

Необхідне знання чеської мови.

Зголошення посилати на бюро оголошень **Рудольфа Моссе Прага** під „Будучність“ **P. U.** 2171. 2121 ?—?

Лічничо-купелеве і кліматичне заведення

„ЗЕЛЕМЯНКА“

над рікою Опір, при зел. лінії

ЛЬВІВ-ЛАВОЧНЕ

2108 поручає 5—5

20 покоїв з повним удержанням з заряді властителів. — Соляно-боровинові купелі. — Лікар заведення: Д-р Кашубинський зі Львова.

Зголошення приймає і уділює інформацій: Заряд Літнища Зелемянка, п. Гребенів

і бюро: **Львів, вул. Руська ч. 18. III. пов. тел. 57—79.**

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10.